

Адыгейим и Щынхъэу Тхъаку-
шынэ Аслын Моск-
ва Йофтэгъу гу-
хэль илээ зэклом,
Урысые Федераци-
ем и Федеральнэ
Зэлжээ Федера-
циемкэ и Совет и
Тхъаматэу Вален-
тина Матвиенкэм
зэлжээгъу дыри-
лагъ. Аш хэлжьагъ
республикэм иллы-
клоу Федерации и
Совет хэт Хъопсэ-
рыкъо Мурат.

ЗЭДЭЛЭЖЬЭНҮҮГҮЭ ЗЭДҮРЯЛЭЩТЫМ ИЛҮҮНҮҮХЭМ АТЕГУЩЫЛАГЬЭХ

Федерациемкэ хэбзэгъеуцу-
хэм Адыгейим игъэцэлкэо къу-
лыкухэм, Ионыгъом и 18-м
щынхъэгээ хэдзынхэм теклоны-
гээр къащдээхыгъехэй Адыгэ
Республикэм и Къэралыгъо Со-
вет — Хасэм зиофтэлэн щы-
зублэштхэм, джащ фэдэу зэ-
зофтэгъуухэй шьольырхэм арыс-
хэм язэдэлжьэнэгъ янахъэй

ахэр къызыщыуцугъехэр. Тхъаку-
шынэ Аслын къызэрэхьгэ-
щынхъемкэ, Адыгэ Республи-
кэм игъэцэлкэо ыкчи ихэбэ-
ихъухэе куулыкухэм йофтэ-
хэм эпхыгъэ зэфыщтыкэ
дэгъухэр азыагу иль ху-
гъя, Урысые Федерации и
Президент ижъоныгъокэ уна-
шьохэр гъэхъагъэ хэлъэу щы-

лэнүүкээ зэфешхъафхэмкэ
Адыгейим гъэхъагъу ёшыгъэ-
хэр къыхигъэшгъэх, юфыгъу
зытугушгэхэрэм язэшохын-
кэе игъоу ыльэгъухэрэм къа-
щууцугъ, Парламентын иапшэ-
рэ палатэ тапэки регионым
Іэпүэгъу къыфэхъунэу къыгъэ-
гүйгъяш.

Зэдэгүүцэлгээ ильэхъан
республикэм исоциальнэ-эко-
номикэ хэхъоныгъе иофи-
гъо шхъаэхэм анэсэгъэх,
мы ильэсүм мэлыльфэгъум
Адыгэ Республиком и Мафэ-
хэр Федерации и Маджид
Советын зыщызэхэхэм уна-
шьоу аштэгъагъехэр гъэцэл-
гээ хуунхэм анаэ тырагъэ-
тышт.

Валентина Матвиенкэм

лэнүүкээ зэфешхъафхэмкэ
Адыгейим гъэхъагъу ёшыгъэ-
хэр къыхигъэшгъэх, юфыгъу
зытугушгэхэрэм язэшохын-
кэе игъоу ыльэгъухэрэм къа-
щууцугъ, Парламентын иапшэ-
рэ палатэ тапэки регионым
Іэпүэгъу къыфэхъунэу къыгъэ-
гүйгъяш.

Валентина Матвиенкэм рес-
публикэм ынаэ къызэрэтири-
гээтийрэм, гүхэль гъэнэфагъэ
зилэ федэральнэ программэ-
хэм ахэлжьэнүүмкэ Адыгейим
ишуагъе къызэрэригъэйрэм
апае зэрэфэрэзэр Тхъаку-
шынэ Аслын къыуагъ. Федерации
и Советын, джааш фэдэу
хабэм инэмүүкэ федераль-
нэ куулыкухэм тапэки зэдэ-
лэжьэнгээ зэрээдээрэштэй
ицыхъэ зэрэлтэйр къыхигъэ-
щигъ. Проектынхохэм язэшо-
хынкэе а пстэуми яшуагъэ
къэлжошт.

ЗЭИКЛ ПОРТАЛЫМ ИШҮУАГЬЭКЭ

Адыгэ Республикэм хэгъэгүү кюцэл Йофтэ-
хэмкэ и Министерстве гъогурыкъонир
щынхъемчээнүүмкэ и Къэралыгъо
автоинспекции иподразделениеу МРЭО
N 1-м непэрэ мафэм ехъулэу къэралы-
гъо фэл-фэши Зэйнэцакэ.

Ахэр: автотранспорт
амалхэм ыкчи ахэм апйт
прицехэм яхын, квали-
фикационнэ экзаменхэм
ятын, водительскэ удо-
стоверенихэм якъы-
дэхын.

Аш пае къэралыгъо
фэл-фэшэхэм я Зэйнэ
порталэу www.gosuslugi.ru зыфилорэм ухъяэшь,
ишикъиэгъэ ведомствэр

ыкчи фэл-фэшэхэр къыхэ-
охы.

Бэшлагъэу автомобилыр зезыфэхэрэм агу
къэкижын фае машинээр учетым хэбгээцо-
ным пае чэзыум бэрэ зэрэхэтыгъэхэ уахь-
тэр. Джиэлэхэрээгээ тээвэрээ къы-
птыралхъагъэр игъом

а сайтым уихъан ыкчи
пцэ, плъэкъуацэхэр ил-
тхэнхэш, узыфэе уахь-
тэр къыхэхыхышт.

Водительскэ удостове-
ренier зэблэгхъунэу е
пшюлодыгъэу къыдэлхы-
жыщти джа шыкъиэм
фэдэу пшышущт.

Гъогурыкъоним ишап-
хъэхэр зыкууагъэу видеокамерэм къыридза-
гъэм администривнэ тазырэу тыралхъагъэм
икъебар игъом ышэнэу
фаемэ, къэралыгъо фэл-
фэшэхэм я Зэйнэ порталын
къафэкъоним къэ-
тхэнхэу ятэло.

Мы фэл-фэшэхэм ыпкэ
хэлээп. Зэйнэ порталын
ишуагъэкэ тазырэу къы-
птыралхъагъэр игъом
ппишиныжын амал уиэшт.
ИШҮҮНЭ Сусан.

ТИГЬЭЗЕТЕДЖЭ ЛЪАПІЭХЭР!

Кіэтхэгъу уахътэр макло. Блэкыгъэ ильэсхэм яльы-
тыгъэмэ, гъэзет кіэтхапкээр хэвшыкъиу къеыхыгъ. Ар
къызхэкъиу гъэзет хэдээхээхэу Уры-
сыем къыщыдэкъиу гъэзет хэдээхээхэу

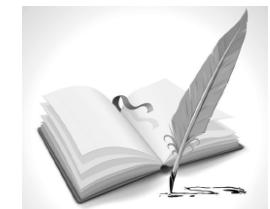
2017-рэ ильэсүм иапэрэ кіельзэнүүкэ тельйтэгъэ гъэз-
тэу «Адыгэ макъэр» мыш фэдэ уасэхэмкэ къишүутхы-
кын шъульэкъиу.

ТХЬАМАФЭМ 5 КЫДЭКҮҮРЭ ГҮЭЗЕТЭУ 52161-РЭ ИНДЕКС
ЗИЛЭР СОМЭ 626-РЭ ЧАПЧ 70-КЭ; ЗАОМ ыкчи Йофтэ-
хэм яветеранхэм апае 52162-РЭ ИНДЕКС ЗИЛЭР СОМЭ
608-РЭ ЧАПЧ 58-КЭ.

Ныбджэгъу лъапіэхэр!

Гъэзетым ыуасэ къызэрэхыгъэфед,
къызфэжъугъэфед,
шъуклатх лъепкъ гъэзетым.

ЛИТЕРАТУРНЭ НЭКІУБГҮ

Туман-Бэй

(Кызылкэльык орер я З-рэ н. ит).
«Султан Байзэт ыкью Султан Сэлим

Хъанзу чылъеми хыми и Султан дэж къекы.

Туман-Бэй Чэркэсүм дэж макло, Щитхур тхъам фэшьуш. Аш ыујкъэ Исламыил Шах Хъартукъыр щылэжээл —

Аш фэшьуша ш едгэгтотиг.

Къаншыа Гүрэу Хъаджакомэ къапауцуштыгъеми илахэ ыгъотиг.

О зыр ары тызышюкъын фаеу къэнэжыгъэр, О угъунэгу пый нах, угъунэгүшшол.

Анах лъаплэу лъагэр къыддэлэпшылэныш, Уифэшьуша одгэгтотын, типачыхээ игулгэту къытлышысын. Уфаемэ, тэ тцэклэ хъутыбэм къедж, тэ тцэклэ ахьщээр тедз, тадэжкэ къэбгэзэу тюрем ублэмыхынэу тхъэ къытфэплон, Ахэр зымышлэклэ...»

Туман-Бэир тхылъым къызеджэм, Зыфэмыхылэу къыгъегубжиг.

«Сэ е сылтэн, е къесуухумэн Мысыр», —

Ылуу, пыташэ зыфишылжиг.

Султан Сэлимыр дээ зэгээфагъэкэ Каирим занклэу къыфигъэзаг. Туман-Бэир пэгъоки дээклэ, Буркэтил Хъаджым щылэфэзаг.

Аш щырагъажы щылээонхэу, Чыльэри лъыкъ щылэхапшаг. Туман-Бэир ежэ дээ пэшшоу Мысырим идээ ыгъээзэуаг.

А чылпэм дэжы Султан Сэлимыр Мысырим идээ къыщытекуаг Къызэклэжы, Туман-Бэир Къакли, Каирим къыдэхважыг.

Ылэ ригъехъуз, Султан Сэлимыр Къеушы, Раудэл къышлудхаг. Теогу ятланэу Мысырим идээр Сэлимым идээм ар къитеуаг.

Сыдэ замыши, сэшхорэ пчырэклэ Топым теклонэу къулаеу хъугъэп. Аш ильхъаным Мысыр хэгъегум Шончырэ топырэ илэу щытыгъэп.

Мысырим идээ Каир клоцым Зэуаплэу илэр щиубытыг. Дэхваплэу илэр ичылпэ пстэум Зерафэлэклэу ыгъэлэтиг.

Султан Сэлимым шлоу зыкыгъэспи, Шамбул дзынным зыкыгъифигъэзаг. Каир пчэлум идээ рищалли, Лыгъэ мэшхаер къышилэтиг.

Дзитлур зэхахы, хъадэлъэмиджэу Сэлимым идээ ашлдэхъаг. Каир клоцым зэклэ зэфэдэу, Заом илыгъэ щылэклэлаг.

Туман-Бэир он щэху хэмилэу Пачыхэ чатэр ыуцэкуг. Зы лапшээр пшымэ, зы лапшээр иртэу. Илшээ зэблэхъукэ ар заощтыг.

Каир клоццы ар мэшлоуашхъэу, Тыдэрэ чылпли къышыпхуутэу,

Тыгъуж губжыгъэу дзитлур зэхэтэу щизэрэлтигъэх замышлэжыхэу.

Тырку лагъымэм Кайры клоцым Зы куаплэ горэ щаритыгъэп. Аш фэдэу щитми, Туман-Бэим Зитынэу ёкы ыгу къекыгъэп.

Мысырим идээ гүнэм къынэси, Ибэм исэшхо къэжъэжыг. Щэфыгъэу хэтэм щыззблахъужы, Ахэр къещыни, щыклатхъужыг.

Туман-Бэим ыогъэ псальэм Емыццыжыхэу ар дээгэшаг. Ар ыгъешлэгью зыхэтыгъэ дээм, Зэмыблэжыхэу зэоклошхуаг.

Лээу ыгъечагъэм чыр ыгъешшоу, Туман-Бэир къыщызэуаг, Тэдэклэ бгээзагъэми, заорэр ежырэу,

Сыд фэдэ чылпэми къыщыльгъуаг.

Емыкъу хэмийтэу сид ыгъехагъэми, Зы къэнэжыхыкэ лэклэлтигъягъэп. Чэркэс пшышхом ар зэхишикъи, Плыхупсэу илэм ар еблэжыгъэп.

Сыд фэдэ лыгъэ аш зэрихагъэми, Султан Сэлимым теклоу ышигъ. Мысырим идээ аш къыщымарти, Тхыдэм ынапе зызэблихъуг.

Туман-Бэир зэрэмартыгъэр Гурышхончычэу шошыу къэхуаг. Яунэ клохыни, ибыны клаасэр ылъэгъуажынэу ыгу къекыг.

Гүсэхэр илэу къызаком, унэм Нуркэлди цыкклюр къылгэйхоу, Игуаши ыпхуу къыхахи гушом, Гуфээ лаплли къирашэкъиг.

Шах Дэдарыр бзыу пагъэм фэдэу, Кынгуулчыжхэу къыригъэжыаг. Илоф зытетир зэклэ къымылоу, Гуяу мы тэклюр аш къылотаг:

«Сиоф зытетир зэклэ къэсонэу, Сибин клаас, сэ чаплэ ситэ. Сэ гъогу ситет дээ зэхэсэнэу, Сэ джащ нахыбэ остошьущтэп.

Сымыгъэгүжью сэ, сибин клаас, Лъэкъышх зилэм шьо шурихъак. Гу пыкыгъуау, сипшэшэе клаас, Сыд фэсшэжын сэ, Тхъэм урихъак!», —

Ылуу, ыбгъэгу риубытылли, Нуркэлди цыкклюм ебэужыг. ытгүүшүжынэу сидэу зимышими, Гу пыкыгъуау аш къышыхъуг.

Зыфэмыхылэу Шах Дэдар гуашэр Туман-Бэим къыгъэхэшаг. «Уипшашье нахы хэгъэгу клаасэр нахь лапл, Туман», — аш къыриуаг.

Мысыр пшышхор къикыжыи унэм, Игъогу псынкэу ар къитехъаг. Мурдым ыкъо шех Хъасанэм Дээ къылхынэу ар къеклонаг.

Илоф зытетир къызыфуатэм, Шех Хъасанэм къыгъегубжиг. Туман-Бэир къызэшхъаукъэм, Бысымым шэхэу зихъожыгъаг.

Мы араплыщэу къызаклонагъэр Къеншыа Гүрэу игъэрэу щытыг.

«Чаплэ уитыгъэмэ, Тырку Султаныр, О зыкъэптыныя?» — аш къыриуаг.

«Аш фэдэ емыкъу Тырку Султаным ышыхъэ рипэсихэнэп. Ош фэдэу цыкклю Чэркэс Султаным Аш фэдэ ышэнэм зи шагъо хэлтэп.»

ышыхъэ къылэти, Тырку Султаным, Зышшыжылжылэу, псальэ къыдзыг. Аш къыгъэзахи, Туман-Бэим, Зыфэмыхылэу, мыр пигъодзыг.

«Тыгъусэ нылэп уятэ Байзэтэр Чэркэс Султаным зыргъэрэг, Сэ къэсэлжыа, шлоу къэшлэжы. Аш шхъашафыжыэу зызэрэритыгъэр.

Арыш, зэгъаша, пачыхъэ пагэр, Мысыр хэгъегум сырпачыхъэ, Сифэмыхышашэкэ шхъашэ сшыныльэ — Сильэпкэ ихабзэп сьюубзэнэу.

Тырку дзэлхэр зэрээолхэр Хэтыки нафхэ хэмийтэу щэчи. Ахэмэ ялтыгъэ Тырку султанхэр Шорэу зышэрэр зыфэмыхылжы.

Уитырку топы лагъымэр игъусэу, О мыси хыйи зэдэбгъекуаг. Тэ дээм пэмык! хые темью, Сэшхорэ пчырэклэ тывозеуаг.

О уидэ түкэ-щыкэ нахыбэу Текло ышыныр мыгъешлэгъон. Дээ маклэр дзэшхом занклэу пэгъокэу, Гэхъягъэ зишыкэ, нахь гъэшлэгъон.

Сэ ош сифэдэу, дээ ужим ситеу, Хъадэлъэмиджэу сымызэуаг. Щынэ зыфалорэр сэри сымышэу, Дээм ылэ ситеу сывозеуаг.

«Улымэ, мыдэ, Тырку Султаныр, Къыхэкли, титло тывэгъэзаг!» — Сли, сывыоджэм, укъыхэклиныр Тыдэ къэнаг? Удеклокыгъ!»

«Сэ Султан Байзэтэм сыркьюо, Чыгуми хими сырпачыхъэ, О учэркэс мамлюк нэмыхы, Укъысэпальэ зыпшшылжылэу.»

«Чэркэс мамлюхэм тхыдэм шлоу эшэ Тэмэр Ланыр зэрэхуаг. Шамы рафыжы, хэтыки нафэ, Сурыер шхъафит зэрашылжыгъэр.

Чэркэс мамлюхэр гъэрэлтээ титэу, Тэ тшхэ тщэфыжы, Беи тыхыг. Тиадыгагъэ лыгъэ дэтлыгъэу, Тэ пачыхъаагуум тывлынэсыг.

Хэта зымышэрэр Мысыр хэгъэгур? Зыгорэм тэри етымыгъаштэу, Хэгъэгү шхъафитэу зэрэштыгъэр Ильэс шытлум ар пэблагъэу.

«О уитыркудээ теклоу ышыгъэр Уилыхъуажыгъэу о умыгъуг. Озыгъешшыгъэр мы хээ хэшаклор», — Аш ылү, Нашхъэ Хээйрэ фишыгъ.

Аршыы, осэло, Тырку Султаныр, Текло пшыгъэмэ, пшэштэм уфт. Сэ къысашлагъэмэ афэдэ къабзэр, Мы хээ хэшаклор къыуашлэжышт».

Ынхэр къикэу, ыбзэ ылпикэу, Къызэклэмыклю къепсэлжыгъиг. Хэшаклор ёктымэ, зи хамыукаю, Ашхъэ шёзыгъэу заушэфыгъ.

ЛИТЕРАТУРНЭ НЭКИУБГҮ

Чэркэсы пщышхор ащ кырацьжыкъи,
Щэтырэ шхъаф щагъэтэйсигъ.

Султан Сэлимым купым фигъази,
Лым зэреплъигъэр къариюжыгъ.

«Мы Чэркэсы пщыр типьеу щитми,
Зы лыкъе зыри ащ кыфэмийт.
Унашью фэсшиярэм ар къерэдэуи,
Мысыр хэгъэгум теты фэсшишт».

Султан Сэлимым къылогъе псальэр
Юнис-пашэм ыгу рихъыгъ.
Чэркэс пщышхор псаоу къэнэнир
Мы пашэм лэшэу икласэштигъ.

Юнис-пашэм псальэр къайхи:
«Елтыми, а лым ыгъэлцыжынэп —
Зышмыхъужырэм, утыгум ори
Ащ укъиринэу икъижыхъэнэп.

Ар зипшыкъем ышхъэ рипэсэу,
Итхыдэ налэ тырихъужынэп.
Шхъэ къэнэжынэм ар къэхъопсыжъеу,
Зы шхъащэ горэ тэ къитфишыгъэп.

Лы шэнэу мы лым къыхэмифагъэ
Къэнагъэ щылэу зи къэзгъотыгъэп.
Мыш фэдэ лышхом ипсауныгъэ
Шуагъэ нэмыкъи къипыкъихъэнэп».

Туман-Бэир гъэр зэрэхъугъэм
Ымакъэ тыйдэки земыкъоу щытэп.
Ащ фэдэ бланэр Тырку пачыхъэм
Гъеры фэшынэу ашошы хүрэп.

Туман-Бэир шыу зэтесэу,
Янэ кыльфыгъэу алтыэтштигъ.

Ащ кытеклони зыри щымылэу
Зышэрэ цыфыр щигугыщтигъ.

«Аубытыгъэми, алэплигъыни,
Къэркъеу дээшо зэхицэжын.
Султан Сэлимым ащ рифыжыни,
Мысыр хэгъэгур шхъафит хүжын» —

Aloy, йомакъэ Мысырым щизеклоу,
Султан Сэлимым къызэхихыгъ.
Гухэлэу илэр зэблихъужынэу,
Къэшни, зэкэм ыгу къэкигъ.

Султан Сэлимым хэцаклоу илэр,
Гузажоу, зэкэм кыбгъодэхвагъ.
«Псаоу къэбганаэмэ Туман-Бэир,
Укэлъожын о», — ащ къироуагъ.

Зиузыр тхынэу, Султан Сэлим,
Тэ отэложы, умышлэу щытэп:
Цыфэу исыр Мысыр хэгъэгум
Ар поэоу зызакъу ащ бгъодэкъиштэп.

Гъеры къэпшыгъэу ар зэрэштигъ,
Цыфы нахьыбэм ашошы хүрэп.
Ар о түпшыжы, хэгъэгум цыфыр
Гүсэ фэхууныш, уапэлэшынэп.

Туман-Бэир, ар өхху-пэхъоу
Ямыгъэлэгъоу, ашошы хүнэп.
Шэфьдэ клансэр ытшэе идзагъэп
Ямынэрыльэгъоу, ар абынэштэп.

Султан Сэлимым лъешэу къагъэллы,
Зэкэллэхыгъэу мыйр къариуагъ:

«Ар өхху-пэхъоу къырарэшэкли,
Нэ зилэу дэсэм ар ерэлэгъу.

Туман-Бэир сэ сэ зэрилтийр
Ылээ илтыгъэм фитыри сэрэу
А чэркэсы пщыр зэрэфхэгъэп
Хэти фэрэху ар нэрлэгъоу».

Ахэм аујкъэ унашью сэшы:
«Зуенлэ пчэлум кырацэлэнэу,
Хэти ылэгъоу, дагъэчээншы,
А чэркэсы пщым ышхъэ пальэнэу».

Унэшью пытэу кыдигъэгъэм
Хэцаклоу хэтир кыгъечэфыгъ.
Хэйрэз къумалыр тетэу Мысырым
Султан Сэлимым ар къифишигъ.

Туман-Бэир унашью тетэу,
Кайры клоцым щизэрэшагъ.
Цыфыбэр гүлэу ыужы итэу
Зуенлэ пчэлум кырацэллагъ.

Туман-Бэир ышхъээкэлбээу,
Илтыгъэ нэгүи зэблихъужыгъэп.
Ылээпкы хабээ ащ щигъэзыу,
Ащ чэтэ чэгъым «Нан!» щиожыгъэп.

Ылээ ылъакъу ишхъаф ашышхэу,
Ар шхъальтаплэм кыдашэягъ.
Ышхъэ ытгъэе, илэр гуклаеу,
Къариюжынэу кыригъэжьагъ.

«Сэ сээрэ спъэрэ пшэхъур ательми,
Сыгурэ сылсэрэ ар ательхэгъ,
Гухэлэу силэм сэ льымысыгъэми,
Шушиэн нэмыкъи сыгу илъыгъэп.

Къумалэу тхэтимэ тэ кыташлагъэр
Лъэлкыгъэ зилэм щэрэмгъупш,
Ежэ зэрэфаеу Мысыр хэгъэгур
Лъэлкышо зилэм ар шум ферэц.

Сэрыкъэ постэуми анахы лялэу,
Мысыр хэгъэгум сиринчыхъ.
Зы мыхъомышлагъэ сэ зесымыхъэу,
Сиринчагъэш, ошэ, Ялахь! —

Къызычионым куохэу цыфхэр,
Ащ игуущы эзэлгээгъ:
«Туман-Бэеу, Чэркэс Султаныр
Псаоу щэрэл», — къауагъ.

Гүлэрэ цыфмэ шхъашэ къафишилэу;
«Бау сышуффраз, Тхъар раза шуффхуу,
Щэхьид хуугъэмэ Тхъам шу афешли,
Ылжылкэ мафэ сэри сышуффхуу».

Пышшо ныбжыкъэм ар къариюжы,
Щэфьдэ клансэр ытшэе радзагъ.
Зуенлэ пчашхъэм щиадгъэчьяа,
Аужырэ пачыхъэм ышхъэ пальагъ.

Непэ къэсыфэ зэпыу имылэу,
Пчашхъэм ынэпси ащ фыкъегъэки.
Блэкъирэ цыфмэ зыфэмышылэу,
Гур ытгъэзэу хэгъэштэйкы.

АШКЪЭНЭ Исламхиль
(1911-1937)

Иляс

Рассказим щыщ пычыгъу

плыжыкы синэгу кызэрэхъу-
гъэр къесшлагъ.

Ау шэх дэдэу гу кызылэ-
пышшыхъажы, тянэ зыкъесы-
мыгъашэмэ сшоигъоти, нэгъэ-
уплэлэгъу ифэн фэдэз блэ-
кыгъялэпштэн «Ахьмэд ерэхъ»
къызысэлом.

А гүшүйтлоу къесшлагъэмкъэ,
ланэр сымыхы сшоигъоти, ащ
нае сикъэкуу, сшынахыкъэ
Ахьмэд езгэхъэмэ сшоигъо
фэдэу тянэ шлозгъэшыгъ, сым-
ыхынэу сыгу имылхээзэ.

Блэкъирэм къэгъэзжэхэйлэ-
пэхъэр къесшлагъэмкъэ
(тянэ ыгу хэсмыгъэхъэмэ пе-
ланэр схымэ сшоигъуагъ), ау
слугъэр слюгахэти, сымыхы-
шъо къызытезгъяу, слъакъо
нахь сыфесакъеу сеплэхъэжы-
зэ сүтгысажыгъ, сыгукэ зэ
къысэлэхъужынэм схын слюгъ.

Зэ къысэлэхъужынэм си-
гукъе сикъыгъэчэфэу сышысэз,
сшынахыж къыздизгъяр сым-
ышэу пытэу къихъагъ. «Къэ-
шоштэфа сээ! Мы ланэр си-
дэу къэхъугъэгужьора?» —
ыуу къеупчагъ.

Сэш пай къенахэрэп,
ланэр хазыр, зыхын щылэп
нахь, — ыуагъ тянэ ыниту
ыпчанэ итэу.

— Да мы щысым илажъэр?
— ыуу етлани къеупчагъ сышы-
нахыж сээлэхъужы.

Тянэ къэлгъу исымыгъафэу,
сэ зекэм къызылспхьоти,
«Мощтэу сильапцэу, олахъэ,
хакъэмэ сахэмыхъан», — слю-
гъе, слъакъо сеплэхъужызэ.

«Алахъ-алахъ, о лы къаб-
зэр, лъапцэу узеклона, ашы-
гъум, а тхъэр о бгъэпцагъэ»,
— щхыпциээ кызэлом, сэ
гуту селгъээп, симыгъахынкэ
сигугы.

«Тэдгъягъэп джыри, чэт
нэшую плонэу, мэуухъ щыс
нахь», — ыуу къызытестекуом,
кызэрэгубжыгъэр къесшлагъ.
Ау зээгъэшлэпэмэ сшоигъу
понэу, сшхъэ къеслэти ынэгу
сикъызылаплэм, ынапшэ зэ-
хэгъэуагъеу, ынэпцэшо лужу-
мэ ынэ шхъонтлтлур пчылэп
фэдэу къахэдэгүкъихъ, ежын-
ри къысэклюлэу зысэлэгъум,
кызэрэсэоштыр сиши сикъы-
зышылэти, шлэхэу ланэм се-
чъали, спхуати есхыжьагъ,
ланэр сыгыы хүумэ, уаплэ
зэrimылэжыр сэшлэти.

Слъакъо гүушыжыгъэхэр
пчыэшхъялу себакъу псын-
жым зыхэсэгъэуцхом, слъэ-
хомбэ тлюакъэмэ етлэ цынэ
чылээр къадифэу, блэхэр къа-
дэпшых плонэу зэхъум, скы-
шьоц къэтэджи, чылэлэ бжы-
дээр скыбышо ричьагъ. Ащ
фэдэз гумэкъигъо сизэрэхидза-
гъэр лъешэу сшынахыж жа-
лымагъеу фэстэгъу, а лъэхъа-
ним ащ сиғырикъун слъакъы-
нэу сикъычынкэ сшагъэмэ,
зылэ къэсмыштэн щылэхъэп-
штын. Ау сэ сыгу щылээрэм
пымылэу, ежэ ыгу илтыр
сэрикъе ыгъэцэлгагъ — ланэр
сигъэхъигъ. А лъэхъаным на-
хыжынм уемыдэун пльэклы-

щыгъэп, уянэ зыкъемыгъэль-
фын зэрэмлэхээштэм фэ-
дэу. Хакъэшэу сизэрхъягъэм
тутын лугъор пчэгъошом фэдэу
итэу, лъяжъеу исымэ орэдь-
жээу къалорэм дэпкъхэр кы-
гъээрэзэу сахахы, ланэр зэл-
зэуци, лэпльэклэу пыльагъэр
къыпихы, спшэ къесэдзэкли,
лэдженри къумгъанри къесшта-
гъэх.

Етланс лыжъ хакъитлумэ
яз сектонлгар зезгэхтхакъынэу,
ащ тигъунэгъу лыжъум лапэ
фишигъыгъ, ар анахыжыти
щысмэ. Ащ сизекуалэм, орэ-
дэйр щигъэти, хакъэу лэджен-
къумгъаныр къылусэзгэхъяжы-
гъэм къеплли: «Да адэ, зыфэ-
мыхъакъыгъэр, зытхакъыба!»
— къироуагъ. «Хаяу, зытхакъ,
зытхакъ о, зи щышилэп!» —
ыуу, ащ тетэу сикъеклокъизэ
зязгэхтхакъи, ланэм хураеу
къетысэкъигъэх.

«Хүснэгээ сид ишылэхэд
сэдэу къыдэмыкъыжыхъера,
жын дэдэх хуугъэмэ сшээрэп
нахь» алоу, зын зыр джау-
щтэу къэлчэхъяжызэ, ащ нахърэ
хъатэ амьлоз шхагъэх. Шхэнэр
заухым, апэрэд фэдэу нахъы-
жым къышыкъэдзагъэу нахъы-
къэмкэ сикъекъыжьеу етлани
зязгэхтхакъыжье ланэр схы-
жыгъе. «Алахъым мыльфэжы
ешлэшэе пшашэе къэзмылтфы-
гъэр» слюг сихъуанээ, хакъ-
кэштэм етлани сикъюжыгъ, джэ-
хашхээр хэсэхъэнкъыжынэу.
Сиоф зысэгъэцэхъи зэрэсшын сша-

гъэп зи сэш пэмыкъ унагъом
щыщи щымыши клаэ итэти,
пкъэужытер пытэу сунбути,
сэлтээнкъо спчанэ итэу, спъ-
эхъо лъэнэкъу адрэ лъэнэкъом
кытедзагъэу сунуу, сунуу
шынынхъяжъеу шымэ ахтэри
хъялэштэм къихъажымэ сэ
пывтм сунуу.

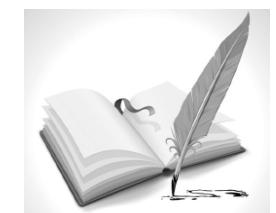
Лъяжъем зи къамылоу тэлкү-
ре щысыгъэх, етланс тигуунэгъу
лъяжъем ымакъэ къылэхъи,
мырэущтэу къироуагъ:

— О, шоу купыр, шуугу
къодыгъэмэ сшээрэп нахь, доу
зи къэшшумыора?

— Тыгу къодыгъахэр, тхъам
ыомэ зи тыгу зыгъэхэд
джырэхэ щылэп, къэтлон тшээрэп
нахь, — ыуу лыжъ хакъитлумэ
яхазэ зөлөм, мыдрэр лъэшэу
лупэм къэшхуу, лыгъо кортышко
ыжэх къыдитлупши, «ашыгъум,
жын хуурэр тхъидэуат» алыагъ,
ау сэ мытхыдэу ыкъи мыт-
шысэу гүшүэ заулэ къышуу-
фэсцион» ыуу, къыригъэжьагъ:

— Бжыхъем зихъожыгъэхъ,
къымэфэ чэц мэзагъ, цыфхэр
зээжэ гүпсэфыжыгъеу, хэх-
хакъуу макъэ пэмыкъ къэмэ-
лоу, макъэ къэлурэм мэзыхъор
къылэхъэу щытыгъ Мосэ
ыкъо Илясэ ишыуанэ зэтэриль-
хъи, цыф ымышлэу щ

ЛИТЕРАТУРНЭ НЭКҮҮБГҮҮ

Ильяс

(Икінші).

Ишы чәмымди, хъеджашъом
фәдәу иштыгъәу, шхоум ео
зэпүтәу, къамыщ зильэгъукіә
кіләпкіәу, уеou ыгу хәбгъәкымә,
чым ышыземычъәу, бабыни
ошъуапщәм ухихъан плонәу чъэ
хъумә, ысекүрә ыкіләрә тыйргъо-
хыхъәу жыым зерихъәхәу, чәц
шүнкіым хахъәмә, ышъоқіә
щыщ хьоу, чәц мәзагъом ныб-
жыкъкум фәдәу зеклощтыгъе.

Илясэ ежъ кытгъашлагъэм нахыбэм шыону зэтемыхху, а шымрэ лашэмрэ нахьрэ шъефэгъуи шъэгъуи тыйдэ кюми имылэу, мэз lapчъэхэмрэ гъехъунхэмрэ иунхэху, уц шхъонтэ кырыр идэнэ ошкүрэу, уанэр ипшэшхъагъэу, klaplop итхьюнэу — джары илтыгъэпсыкшэштигъэр. Илтыгъэ гъэблэшхо илэзэптыгъ, сыдигъоки чылэми фабэми зыхафэрэр ыщылэу, мылтыгъэнчху щытыти, цыфмэ цэрило ахэхъухъэгъаг. Ежъ мылтэхъолшэу фэкъолпыштигъ, пыш-оркъуху, ау ахэр ыпшъэ ыгъаклохэштигъепти, агукиэ кье-пыштигъэх. Ахэмэ цыиф зэхэдэ зэршашырэр шлоделагъэу, ыгук!э лъешэу адэхъащху, күнэк!элэ гущилэу ежъ пай загъорэ кышыхэрэми нэгтэгэй у аримытэу, ытхъакумэ римыгъаху, иштиг.

хээц щытыгъ.

Чылээр зыдэсэым щыщ фэ-
кьол-пшылхэр Илясэ рылагэхэу,
ар ягушуагъоу, янасыпэу щы-
тыгъ. Ахэмэ къаблэкъырэ пшы-
оркъхэми сыйд фэдизэу аубы-
ми, илъыгъэ къогъум къуаль-
хъан алъэкъыщтыгъэп, «чан
хъамкъыльфыгъэр» алоштыгъ.

Шыу джэгү щылэу Илясэ ичэмэдэй тесэв захахькээ, пышоркъэу къэшсэсигтэхэр зэхъохажыхэти, зэрэгьеуушыщтыгэх, «амал илэмэ шьор ىеклэшьумыгях» алоти. Ау, аялагъэр нахыбыбэмкэ афэмыгтэцеклэжээ, Илясэ шьор къахихыти, пышы Тальэустэнэу ылхуу Дэхэзакэ ихьатыркэ (чылэм зынах дахэ дэмысигтээм) зищагу, цыиф шьо ыхымэ зидижьшигтигээм, мыйдрэм блихыги, Дэхэзакэ кіэсэнэр ыыгтьеу кыкыкеллыгиплээз, ягъунэгъу шъузабэм ишпъашъя фихыщтыгээ. Илясэ ащ фэдэу шьор зыщыблихырэм, пышы Тальэустэнэу ылхуу Дэхэзакэ ышьопызыгтээ унэм ихажыхыти, джэхашьор кырикликызы, «сыдэу тхъамыклагуу сэ сывыхэтийр, шуу спъэгүрэ закъомыгу кысифильр сшэрэп, шуу сывкьеэльгэйумэ, сыда мы шьор сэ зблихэу тигъунэгъу шъузабэм дэжэ зыфихырэр, ащ ишпъашъя шуу ельэгъу слонти, ипхъорэлъф» ылоу, ынэпсхэри загъорэ кыкыкелтэкью, ылиту «Кыкык» къарагыгаю, сывхат фэдизэ изакью гүшүээз ыхымэштыгъ.

Илясэ Дэхэзак! э шуу ымылъэгъо щытыгъэп, ау аршүүиушъэфыштыгъ.

Илясэ ятажэй пцы Тальэус-тэнэм иаталыкъеу щытыти, унэгъуитлур зэхэмыхъеу щытыгъэп. Зэццыкүм Дэхэзак! Эдхэм адэжкы клоzэпытэу, Дэхэзаки Илясэ пэмыкырые джэгогу имылэу, зэпэблагье зэпьтхэзэ. түри къызэдэтэджыгъэх.

лъэгъуныгъэхэр зыэзпепщэчыкэ, Дэхэзакэ ишүүлтэгъуныгъэ нахь лъэшыгъ, мыдрэми ащ къы-щигъякээр шлаачо щылагъял, ау ар нахь фэгучтынэштыгъ, нахь зэнэкъокъужжэу щытыгъ, ыгу шъхъафит дэдэу ышыщтыгъэпти.

Зы мафэ горэм Илясэ, нахъыпеки зэришыщтыгъэм фэдэу, шьор зыблехым, Дэхэзакэлэгум дэтыти, кызызельэгүм, хэбзэжьти, унэм ихъажы гулшысэу тысыгъэ. Тэклурэ ышыхъэе ёуфэхыгъэу, ынэхэр улынцагъяа егулшысэу щыси, етланэ «да Илясэ сыйзыкыны тулахэрэр?! еслон шу зэрэсльэгъурэр, ежыри шу сельэгүн фае, кысионкэ мэукытэнахь. Шу сыйкильэгъу закъоу сэрэши сяни сяти дунаим сыйзэзыубытын тетэп», — ытуу, етлани янэ-ятэмэ ягулшысэу фэжъэжьыгь. Илясэ шу къелльэгъуми, янэ-ятэмэ альэкэлэу зэрэдамыгъэкоштэм кыгъэгубжигүү, кынчшигүү чин штийн.

иакылъ нахъ къвзгай вэу, ву уки зэхъокыгъэу хъугъэ: пщымэ яжъалымагъэ япщыл IхэмкIэ ыльтэгъоу, пщыхэр Урысыеу адыгэхэм къязаорэм зэрэгуахъэхэрэр зельэгъум, пщы-оркьзыфэпюштмэ гу чыылэ афишигъ.

Апэ Илясэ укытети ДэхэзакIэ шу зэрилтэгъурэр шъхьа-

туожылъ вэу къвзыцыхувшбугI, ызэбжымиту зэчэлтэу ыцэхэр «шкъышкъышкъ» ылоу зэригтэшхыээ, «ащ шу сыкъильтэгъоу къычэрэкIи нахъыбэ сифаен, хэт сишүлтэгъуныгъэ шъхьафитыджэ зышын зыльэкыщтыр, мо бзыумэ афэдэу, сишүлтэгъуныгъэ шъхьафитын фае»

ихы фимышыщтыгъэмэ, джыукытэр іәкілбі хууи, аш ычын-піләпк шъхъаклор кыиуцуагъ. Джы рионкын фәягъяләп, шуыльтәгъункы ыльтәкымә фәэжыйгъяләп Дәхәзакі пшым зәрипхүм пае. А ильесицым ыуж Илясә нахыптың берә Дәхәзакі дәжү зәректощтыгъэм фәдәумыклоҗьәу, зәгъо дәдәрә тоф иләмә клоу, ыгуқілә зәнәкъоқъуҗъәу, шуультәгъуныгъәр ыгурифымә шлоигъоу фежъағь. Аусыд фәдизэу зәбәнүжъәу, ыгуыгъялорыштәмә шлоигъоу, Дәхәзакі ыгу кымыгъякымә шлоигъоу пылыми, псы фапләләрәм псы ыгу кызыззәрекъырәм фәдәу, шуультәгъуныгъәу зәбәнзәптигү, ау зытеклон ымынъэ-кырәм ыгу кышшугъякыщтыгъ Дәхәзакі. Лъәпк шъхъаклорә шуультәгъуныгъәмрә Илясә ыгу щыззәбәныштыгъял.

Илясэрэ Дэхэзаклэрэ яшу-

ылоу янэ-ятэу зыдэшты! «Ымыш шээрэмэ лъэшэу атегушхухъагъеу адэгүшти! шлоштызэ, зэк! «Илясэ шу сыкимыльэгъукомэ, сыйд сшлэшта?» — ыуу, ыгуке пэлкюрим гызыз ифагь. Ечэндыуж хъугъез тыгъэр тын-сажыкыщтыгэ Дэхэзак! зи-гъэгъыкыгъеу шхъянгупчээм ышыхъэ кыригъэштыгъеу, ыэн-тэгъухэр шхъянгупчашхъэм тегъэклагъэх, ыитту азфагу кыдэпльэу, урамым кытеп-льэу, Илясэ егупшизэу, «Eclosh шу зэрэслэгъурэр, esclosh!» ылоу, ыту «тыртыр» макъеу кыпылыкырэм кэдэлжүжьэу, аши «ely» кырело шлоштызэ, шьорын кышикызпедэжыхы ылоэ, шьорын зыфихыгъэ ятэшыпхум дэжь кышигүжъуягъеу, а лъэхъэнэ дэдэу Дэхэзак! шхъянгупчээм зытутигъэм, урамым кырыкюжыщтыг. Дэхэзак! ыитлоу ыжэпкымэ аклэгъекуя-гъэхэм ынэгү лэу тельир кындафыягъеу, ахэмэ ынэхэр эзжүү кьашыгъеу, ышыхъеу гыннын ыгъеузыгъэр пчыхъашхъэ жынчы! Этагъеу къепщэрэм кын-гъэучьылатэу, ар ежь гуапэц шыхъоу, зэгупшисэштыгъэмийн егупшизэу щитызэ, зэк! Илясэ кыкыроу блэклэу зельэгъум, мастэк! кыххэпьджа-гъэхэм фэдэу, къэлъати, ежь къело ылоу зыдимыш! Эзжэу! «Иляс, Иля-я-ас, мо зэ къакло!» — ыуу еджагь. Еланэ шхъянгупчээм кынхуушьти, ышла-гъэр ежыри тэрэзэу ымышлэу, ау ыгуке зы хайнэпагь горэж кызызрехъулагъэр зидишэжь фэдэу нэпсыр фэмыбуытъжэу! пэлкюрим зыридзагь. Илясэ къеджагъэм дэжь клощтымэ, мыклощтымэ ымышлэу тэлкүрэе егупшиси, еланэ «Цыифыр кызыуаджэк!, уиукыщтми уклон фае» alo, арэу зыхыкэ, «сыклон» ыуу, кытыригъази шагум дэхагь. Унэм ихни Дэхэзак! гъэу зельэгъум, лъэшэу ыгъешлагъозэ еупчыгъ: «Сыда узыфэгъырэр, угу хэзэгъэгъыгъе щыла?» — Илясэ

ымакъэ Дэхэзакъэ зызэхехым, піекіорым къитысхыи, хэцштыкызэ, ыітіу Илясэ дэжкіе къыщщеу, къызерищаплэмэ шоигъу піонэу, ынэ нэку-нэпсхэр къикіотхэу Илясэ къепльзэ, «Иляс, Иляяс, Иляс, емыкы къысфэмыш!, эзужэ сыгу дэшъухъагъэр къыпфисіотыкыщт, сфершылжкыщтеп ащ нахьыберэ, сыгу къыпфильтир сыйжа къысшүе-ло. Иляс, ощ пэмыкірэ цыф дунаем тетэп тхъагъорэ насыпре сэ кіерызгъотэнэу, ары сыгу мэштошко къыщызыгъагъэр, оры сэ шу слъэгъо дунаим тетыр, о шу сыйкъепльзэумэ, уишулъэгъуныгъэ, гъэтхэпэ тыгъэм фэдэу, сыгу къыгъэфбэшт, шу сыйкъэлгъу закыу машлом упахъэми сыйкъыбыдыпэхъан, чымэ агуунэ укюми сыйкъыбдэклон, сыйд фэдиз къин ухажэу пышыэми къыбдэсщылэнкэ сыхъазыр, угу къысфильтир къыcaly, къало, къало шлэхэу, къало гущба!...» — ыууи, гынзэ, ышъхъэ риуфэхи шъхъантэм зытыриу/убарь

Илясэ цыиф пстэуми ыгу къахихыгээ закьоу шу ыльтэгъурэр мощ фэдизэу гулэу, пцымамэу зельзэгүм, ыту иль шыыпкыэр риомэ шлоигью бэрэ зытыришэяг а лъэхъаным, ау етланэ зэрихжокыжымэ, «сыд ecloхэнна мыш?» ылоу, унэр къырикулкы, лъэу къэтэр уцугье шлошлэу, егупшисэфэклэ Дэхэзаклэ къемыжжэжышью, къызыщтэджыхыки, «Сыда адэ узэгупшисэрэр? Зы гущын нэмылэми къалоба, мыш фэдизэу сыгу зэгомыгъэутыба! Къало гущэба, къало гущэба!..» — ылоу, куоу къызежжэм, Илясэ ылощтыр ымышлэу Ыутлэ Дэхэзаклэ фишыгь мыкуонэу, ау адрэм щимыгъэтыхэ зэхъум, нахь благьэу еклюалы, гущылэхэр тэрэзэу къыфэмыгъотэу, ыгу зэрэбрысрыгъэм къижеклэу ымакьэ къэзээзу, гущылэу къылохэрэри ыгъэклэзээзыхээ, «Мыщ фэдизэу умыкуоба, зымыгъэсабый, усабынжьэп о джы, тлэкли зыщи», — ыли, Дэхэзаклэ къыримыгъэлтэгъуным пае, унэр къырикулкы фэдэу ышли, ыкыб фигъази, ели ицые къылухэр ритхьи, «Ма мы цыем къылухэр сфицэжых, мон тлэкли самбырыжки тъыс», — ыли, хэштэтыкызэ ыгъэтэйсиг. Иляс хэукууагъэп цыер зыретым: Дэхэзаклэ зэрельтэгъэр ымыгъэцаклэмэ хъущтэпти, нахь зэунэжжыг. Үдэнэ-мастэхэр аш къештэфэхэ, Иляс гупшисэу, «Сыд мыш ecloна? — ылоу щысиг. — Шу устьэгъурэн cloy, мыш сфелохэнэп. А гущылэр джы зэхихыми, шыблэр къызэуагъэм фэдэу, ыпсэ lykын ө ыгу зэгоутын. Шу усэлтэгъу плонир нахь къэлгьошлу, ежырки нахь зэхэхыгъошлу...».

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзынэу 2016-рэ ильэсүм Іоныгъом и 18-м щынэу агъэнэфэгъагъэм тегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкэ кандидатхэм яспискэу хэдзыпээ кой зыкыимкэ политикэ партиеу ЛДПР-м и Адыгэ регион къутамэ къыгъэлъэгъагъэм
Пэнэшъу Къэплъан Мухьдинэ ыкъор хэгъэкыжыгъэнэм хыхылдагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2005-рэ ильэсүм шышхъэлум и 4-м аштагъэу N 351-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын хыхылдагъ» зыфиорэм ия 25-рэ, ия 79-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие **унашъо ышыгъ**:

1. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынымкэ кандидатхэм яспискэу хэдзынхэмкэ политикэ партиеу ЛДПР-м и Адыгэ регион къутамэ къыгъэлъэгъагъэм кандидатэу Пэнэшъу Къэплъан Мухьдинэ ыкъор (N 3, республике Iахъ) хэгъэкыжыгъэнэу.

2. Мы унашъор республике гъезетхэу «Советскэ Адыгеймрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къащыхэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГУ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХАЦАЦИ

къ. Мыекъуапэ, Іоныгъом и 21-рэ, 2016-рэ ильэс N 135/803-6

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Яхэнэрэ зэуугъэкіэгъумкэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын хэдзыпээ кой зыкыим зэрэшыкыуагъэм икіэуххэм яхылдагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2005-рэ ильэсүм шышхъэлум и 4-м аштагъэу N 351-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын хэдзыпээ кой зыкыим зыкыуагъэу лытгээнэу.

1. Яхэнэрэ зэуугъэкіэгъумкэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын тэрэзэу хэдзыпээ кой зыкыим зыкыуагъэу лытгээнэу.

2. Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие ипротоколэу N 2-у хэдзыпээ кой зыкыим хэдзыныр зэрэшыкыуагъэм икіэуххэм яхылдагъэр Адыгэ Республикэм зыуухэсигъэнэу.

3. Хэдзыпээ кой зыкыимкэ депутат 25-рэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм зыхадзыгъэу (депутатэу хадзыгъэхэм яспискэ мыш кыгъу) гъэнэфэгъэнэу.

4. Мы унашъор гъезетхэу «Советскэ Адыгеймрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къащыхэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГУ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХАЦАЦИ

къ. Мыекъуапэ, Іоныгъом и 21-рэ, 2016-рэ ильэс N 135/804-6

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие 2016-рэ ильэсүм Іоныгъом и 21-м щынэу унашъор N 135/804-6-р зытэтэйм игуадз

Яхэнэрэ зэуугъэкіэгъумкэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэу хэдзыпээ кой зыкыимкэ хадзыгъэхэм ясписк

Партиеу «Единэ Россиен» и Адыгэ регион къутам

- Къумпъил Мурат Къэралбый ыкъор
- Нарожный Владимир Иван ыкъор
- Любченко Елена Юрий ыпхъур
- Джанхъот Асплан Теуцожь ыкъор
- Дышъэл Адам Ауес ыкъор
- Агырджанэкъо Азэммат Сыхъатбый ыкъор
- Осмэн Альберт Теуцожь ыкъор
- Хъопсэрыкъо Мурат Къымчэрье ыкъор
- Делэкъо Вячеслав Хъазрэт ыкъор
- Ческидов Игорь Михаил ыкъор
- Чернышова Алла Николай ыпхъур
- Шэуджэн Сэфэр Хъумэр ыкъор
- Шээо Аскэр Хъаджумар ыкъор
- Хъурмэ Казбек Азэммат ыкъор
- Хъабэхъю Юр Хъисэ ыкъор
- Къэгъэзэжь Мурат Хъалымэ ыкъор

Политикэ партиеу КПРФ-м и Адыгэ республике къутам

- Салов Евгений Иван ыкъор
- Москаленко Елена Александр ыпхъур
- Шъэоцыкъу Сыхъатбый Мыхъамод ыкъор
- Бэгъушъэ Адам Аспланбый ыкъор

Политикэ партиеу ЛДПР-м и Адыгэ регион къутам

- Жириновский Владимир Вольф ыкъор
- Огиенко Денис Сергей ыкъор
- Пэнэшъу Батырбый Мухьдинэ ыкъор

Партиеу «Справедливая Россия» зыфиорэм икъутамэу Адыгэ Республикэм зылээр

- Миронов Сергей Михаил ыкъор
- Лобода Александр Павел ыкъор

Хэти фитыныгъэ и

Цыифхэм фитыныгъэ ял бзэджэшлагъэхэм, административнэ хэбзэукъоныгъэхэм ыкъи нэмьи ыхуэш-шлагъэхэм гумэкыгъо зыпыльхэм афэгъэхыгъэу къэбарыр, лъэу тхыльтыр Адыгейм хэгъэгу клоц Iофхэмкэ и Министерствэ икъулыкъу гъэнэфагъэ Iэклагъэхъанхэу. Чэши мафи аш фэдэ лъэу тхыльхэр аштээгэх. Урысы Федерацием ихэзэгээ-уцгъэхэм ыкъи ишэхээ-правовой актхэм атэгъэпсыхъагъэу аш фэдэ тхыльхэм зыщахэллэштхээ пальэхэр агъенафэх.

Урысыем хэгъэгу клоц Iофхэмкэ и Министерствэ икъулыкъу хэдэгжээж, ядежурнэ частхэм мыш фэдэ лъэу тхыльхэр ашшаштэх:

— бзэджэшлагъэм фэгъэхыгъэ лъэу тхыльхэм ар къязытырэм ыланэ зыкыдэзэжыгъээр, бзэджэшлагъэм фэгъэхыгъэ къэбарэу жэрыоокъе цыифым къалыгъээссырэр, терроризмэм епхыгъэ Iофхэмкэ и Министерствэ икъулыкъу хэдэгжээж, ядежурнэ частхэм мыш фэдэ лъэу тхыльхэр ашшаштэх;

— бзэджэшлагъэм инэшанэхэр улпъэктуу хэдэгжээж, гъунэфыгъэнхэ зэрэфаер къизылтыкъырэ, гъогухэм къатехуухъэгэ хэдэгжээж, ядежурнэ частхэм мыш фэдэ лъэу тхыльхэр ашшаштэх;

Тхыльхэм хэдэгжээж, ядежурнэ частхэм мыш фэдэ лъэу тхыльхэр ашшаштэх; Тхыльхэм хэдэгжээж, ядежурнэ частхэм мыш фэдэ лъэу тхыльхэр ашшаштэх; Тхыльхэм хэдэгжээж, ядежурнэ частхэм мыш фэдэ лъэу тхыльхэр ашшаштэх; Тхыльхэм хэдэгжээж, ядежурнэ частхэм мыш фэдэ лъэу тхыльхэр ашшаштэх;

Урысыем хэгъэгу клоц Iофхэмкэ и Министерствэ ичынээ куулыкъу ипащэ е нэмьи Iэнатэ зыыгъ цыифым лъэу тхыльхэр ыкъи къэбарэу къалэкагъахъэхэрээр ауплэкхуу.

Адыгэ Республикэм и МВД ипресс-куулыкъу

дистая хирургия» зыфиорэ лъэнэыкъохэмкэ аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ медицинэ зыфиорэ шапхъэхэм адиштэрэ медицинэ обогрудование зэрэгэхъотынэу республике бюджетым къыхэхыгъэу Адыгэ республике клиническе сымэджэщым миллион 20 къифатуулшигъ.

Гъонэжжыкъо Сэтэнай.

Медицинэм хэхъоныгъэхэр ешых

Джэджэ район сымэджэщым аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ УЗИ аппарат зэригъэхьтэйгъ. Шоок зимиыэ медицинэ страхованием ишьолььыр фонд истраховой Iэпчээгъанэ къыхэхыгъэ мылькумкэ ар ашэфыгъ. Аш сомэ миллионитум ехуу үас.

УЗИ аппаратэу сымэджэщым илэх хуульгээ гинекологилем, урологилем алъэнэкъокъе, пшъэм ыкъи Iэпчээгъанэ ялтынтифэхэм, гум япхыгъэ улпъэкунхэр ышынхэ ельэкъы.

— Агъэкощыре УЗИ аппаратыр бъяфедэнкэ Iэпчээгъу. Сымэджэщым чээт палатэ, реанимацие сымаджэм иунэ ар пшэн, улпъэкунхэр цызэшшопхынхэ плъэкъишт. Анахъэу къыхэхыгъэ шыгъэн фаер сымаджэр ушхъагъу зэфэшхъафхэм аркъ къикъырэ улпъэкунхэр зыщашырэ кабинетым къэсын зимильтэйкъырэ, бъяфедэнкэ аппараташ шуагъэу пылтыр нафэ зэрэхүүрээр арь, — къышауягъ Адыгэ Республикэм псаунчыгъэр къеухуумэгъэнимкэ и Министерствэ.

Шуугу къэтэгъэкыжы, Адыгейм щыпсэуххэм аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ медицинэ Iэпчээгъу зэрэгэхъотын зальэкъирэр процент 75-кэ нахынхэ хуульгээ. Блэкыгъэ ильэсүм аш фэдэ Iэпчээгъу нэбгырэ 1915-мэ арагьэгътотыгъ. Ар 2014-рэ ильэсүм егъэпшагъэмэ, нэбгырэ 800-кэ нахынх. «Нейрохирургия», «микрохирургия глаза», «травматология», «сосу-

АДЫГЭ ШЬУАШЭМ И МАФ

Филармонием щызэхашэ

Адыгэ шьуашэм и Мафэ Іоныгъо мазэм и 28-м хэбзэ шапхъэхэм адиштэу Адыгэ Республиком щыклошт. Аш фэгъэхыгъэ зэлукіэгъухэм унэшо хэхыгъэхэр ашырахъягъях.

Зэхэшкло купым изэхэсигъо Адыгэ Республиком лъэпкъю Иофхэмкэ, іекіыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырье эзэхынгъэхэмкэ ыкы къебар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет щыклошт. Комитетом итхаматэу Шхъэлэхъю Аскэр зэрэхигъэунэфыкыгъеу, Адыгэ Республиком имызакъоу, къош республикэхэм, тильэпкъэгъухэр зыщыпсэурэ хэгъэхүхэм мэфэкыр ашызэхашэшт. Адыгэ шьуашэм идэхагъэ зэрэтегушыгъэштхэм даклоу, лъэпкъю шлэжым епхыгъе юфыгъохэр мэфэкыр щытлэгъущых.

Адыгэ Хасэм итхаматэу Лымышэкъю Рэмэзан зэгъэшэнхэр ышыхээ, адыгэ шьуашэм и Мафэ мэфэкыр ёхэр зэрэхуу.

рэм иеплъыкъэхэр къыриолагъях. Адыгэ шьуашэр нэбгырабэм яэ хуугъе, лъэпкъю шьуашэм имэхъянэ зыкыиэтэгъ.

Республиком и Къэралыгъо къэшкло ансамблэу «Налмэсий» ихудожественне пашэу Хьоджэе Аслын концерт программэй, къэгъэлэгъонхэм афэгъэштэгъ. Тиартист цэрылохэр мэфэкыр зэрэхэлэхъэштхэр, адыгэ шьуашэм итарихъ къызэралотэштым, зэльашаэр суретыши-модельэрэу Стлашыу Юрэ, Мыекъопэ къэралыгъо технологичесэ университетим, Мыекъопэ къэралыгъо гуманитар-техничесэ коллежим, нэмыхкхэм шьуашеу ашыгъэхэр, модэм ехылгъэхэр къызэрэргэлэгъоштхэм А. Хъоджаер къатегушылагъ.

Зэхэшкло купым изэхэсигъо Абрэдж Сайдэрэ Нэхэе Сайдэрэ къызэрэшыагъяу, кълэеджакъохэр, студентхэр мэфэкыр чанэу хэлэжъэштых. Полицием икүүлыкъушау Пицьдатэкъю Русльян, Адыгэ Хасэм итхаматэ игуадзэу Къуиже Къэплъян, нэмыхкхэр цыфхэм ярэхьатныгъэ къеухумэгъеням, мэфэкыр нэбгырабэ хэшагъэ зэрэхъурэм яеплъыкъэхэр къаралолагъях.

Іекіыб хэгъэхүхэм къарыкыщтильэпкъэгъухэр адыгэ шьуашэм и Мафэ, адыгэ культурем и Дунэе фестиваль, Адыгэ Республиком ия 25-рэ ильэс афэгъэштых.

Хыгъе мэфэкэл зэхахъэхэм ахэлжэштых. Республиком щыпсэурэ лъэпкъхэм тимэфэкхэр ашогъэшгэхъюных. Шхъэлэхъю Аскэр изэфхэхысэхъюхэм къащихигъэшгэхъ мэфэкхэр яшуагъэкэ цыфхэм язэфхыщтыкэ нахышу зэрэхъурэр.

Іоныгъом и 28-м сыйхьатыр 18:30-м республиком и Къэралыгъо филармоние адыгэ шьуашэм ипчыхъэзэхахъ щырагъэжъэшт. Үлкэ амьтэу залым чагъэхъащтых. Шхъкублагъэх мэфэкыр.

Суретыр зэхэшкло купым изэхэсигъо къыщытхэгъигъ.

Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзыгъэштэгъирэ:
Адыгэ Республиком лъэпкъю Иофхэмкэ, іекіыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырье эзэхынгъэхэмкэ ёкы къэбар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыгъирэ:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъяїэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэгъирэ зы-
хыре секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкы зэлъыгъирэ амалхэмкэ и Министрствэ и Темир-Кавказ чыпгэ гъэйорышил, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэ:
ОАО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкіэмкэ
пчыагъэр
4017
Индексхэр
52161
52162
Зак. 549

Хэутын
узыкъиэтхэнэу щыт
уахтэр
Сыйхьатыр 18.00
Зыщыхиэтхэнэу
уахтэр
Сыйхьатыр 18.00

Редактор
шхъяїэм
Дэрбэ Т. И.

Редактор
шхъяїэм
игуадзэр
Мэшлэкъю С. А.

Пшъэдэгъирэ
зыхыре
секретарыр
Жакіэмкъю
А. З.

Лъэпкъ искуствэр — тибайныгъ

«Ислъамыем» Москва къыщежэх

Адыгэ Республиком и Къэралыгъо ордыно-къэшкло ансамблэу «Ислъамыем» иконцерт Іоныгъом и 26-м Москвада щыклошт. Тиартистхэр непэ гъогу техъагъех.

Урысые инароднэ артистэу, «Ислъамыем» ихудожественне пашэу, композиторэу Нэхэе Аслын къызэрэтигаагъеу, «Ислъамыем» ильэс 25-рэ мыгъэ зэрэхъугъэм, Адыгэ Республи-

кэм июбилей афэгъэхыгъэ концертым лъэпкъю произведениехэр ёхыгъущых, адыгэ искусствэ хэхъонигъэу ышыгъэхэр лъэпкъю зэфшэхъафхэм алъагъэштэгъущ.

РАЛЛИ АДЫГЕЯ

автоспортымкэ бэрэ ичемпион хуугъе Сергей Успенскэр теклонгыгъэм ишыпкъеу фэбэнэшт, дышшэ медалыр кыфагъэшьошнэмкэ гүгъэр чынэрэп. Марина Даниловар игысэу С. Успенскэр ятлонэрэ чыпгэ шыл, очкоуи 190-рэ экипажым илэр. Адыгэ им ёшшэу Олег Топоровым я 4-рэ чыпгэ къыдихыгъ, медальхэм афэбэнэшт.

Мэфиттум къыкъоцл пилотхэм километрэ 385-рэ фэдиз хуурэгъогур къакүшт. Зэнэкъоцум экипаж 30 хэлэжъэшт. Европэим изэлукіэгъухэм джэрэз медалыр

къащыдээхыгъэ Алексей Лукьянук зэнэкъоцур къызэуихыщ. Раллиеу «Адыгеир-2016-рэ» зыфилорэм Санкт-Петербург, Тольятти, Мыекъуапэ, нэмыхкхэм яспортсменхэр ёхынэкъоцух. Михаил Мироновыр, Евгений Суховенкэр, фэшхъафхэри зэлукіэгъухэм афэхъаэзырх, медальхэм афэбэнэштых.

Адыгэ Республиком спорт зэнэкъоцухэм ягупчэ зэрэхъурэм тегъэгушо. Зэлукіэгъухэм япльштхэм, зызыгъэпсэфы зышшоигъохэу тиреспублике къэклугъэхэм хэпшыкъеу япчьягъэхэо. Зэнэкъоцур Лэгъо-Накъе илэгъо-блэгъухэм ащаухыщ.

Күшхъэфэчээ спортыр

Шхъкублагъэх паркын, «Ошъутенэм»

Күшхъэфэчээ спортымкэ зэнэкъоцую «Дербент-Пантикеап» зыфиорэр апэрэу зэхашагъ.

Іоныгъом и 25-м зэлукіэгъухэм ахэлжэхэрэр Мыекъуапэ къынэсэштых. Къалэм изыгъэпсэфын парк сыйхьатыр 17-м пысдэфыяпгээр дэжэ зэхахъэ ёхыгъо.

шхъэфэчээ спортым ехылгэгъэ къэбархэр зэлукіэгъум къышалотэштэу мурад ашыгъ. Спортым цыфыр зэрилпүрэр, псаунгыгъэр зэригъэптиэрэр пчыхъэзэхахъэм ёхыгъущ.

Іоныгъом и 26-м спорт Унешхоу «Ошъутенэм» дэжэ күшхъэфэчээ

спортыр зикласэхэм апае зэлукіэгъухэр ёхыгъущтых. Нэбгырабэ хэлэжъэным фэшл спортыр зышшоигъшэгъонхэр къырагъэблагъэх.

Адыгэ Республиком күшхъэфэчээ спортымкэ икелэцкынхъбжыкъе спорт еджаплэ ипащэу Анатолий Лелюк къызэрэтигаагъеу, рекордхэр агъеуцунхэм пае йоныгъом и 26-м зэлукіэгъухэр

зэхашхэрэр. Спортым пыщагъэхэм япчьягъэхэо хэгъэхъохын, псаунгыгъэр гъэптигээхъеным пылтых.

Пчэдэжым сыйхьатыр 9-м юфтхабэр «Ошъутенэм» ёхыгъо. Краснодар ылъэныкъоц спортымхэр лыкъотэштых. Күшхъэфэчээ спортымкэ гъогу къэкхэр къэзийкъу зышшоигъохэр зэхашхэрэр рагъэблагъэх.

Нэклубъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбай.

